

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія:
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
Випуск 5-2
Том 4
Частина II

Херсон-2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стратонов Василь Миколайович – декан юридичного факультету Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Заступники головного редактора:

Бевзенко Володимир Михайлович – професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор

Шапошиников Костянтин Сергійович – декан факультету економіки і менеджменту Херсонського державного університету, д.е.н., доцент

Відповідальний секретар:

Сотула Олександр Сергійович – доцент кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Галуцько Валентин Васильович – директор Інституту права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., доцент

Кафарський Володимир Іванович – професор кафедри теорії держави і права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Волошин Юрій Олексійович – завідувач відділу теорії і практики законотворчої діяльності, директор Української школи законотворчості Інституту законодавства Верховної Ради України, д.ю.н., професор

Конопльов В'ячеслав В'ячеславович – д.ю.н., професор, іноземний член Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

Литвинов Олексій Миколайович – завідувач кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Літвін Валерій Валерійович – професор кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н.

Лукашевич Віталій Григорович – проректор з наукової роботи, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Мельник Роман Сергійович – професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.ю.н., старший науковий співробітник

Мікулін Віктор Петрович – Вища експертна рада України, д.ю.н., професор

Сайчін Олександр Сергійович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор

Слінько Сергій Вікторович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Стрельцов Євген Львович – вчений секретар Південного регіонального наукового центру Національної академії правових наук України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Фріс Павло Львович – завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Шишка Роман Богданович – завідувач кафедри цивільно-господарських дисциплін Ірпінської фінансово-юридичної академії, д.ю.н., професор

Шутак Ілля Дмитрович – професор кафедри теорії та історії права Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, д.ю.н., професор

Чертова Надія Андріївна – завідувач кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства Північний Арктичний федеральний університет імені М.В. Ломоносова, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Архангельськ)

Гармасв Юрій Петрович – завідувач кафедри організації прокурорсько-слідчої діяльності Іркутського інституту підвищення кваліфікації прокурорських працівників Генеральної прокуратури Російської Федерації, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Іркутськ)

Кубічек Павол – декан юридичного факультету Університету імені Коменського, д.ю.н., професор (Республіка Словаччина, м. Братислава)

Рябініна Тетяна Кимівна – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Південно-Західного державного університету, к.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Курськ)

Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки» є фаховим виданням на підставі Наказу МОН України від 10 жовтня 2013 року № 1411 (додаток № 5).

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Херсонського державного університету
(Протокол № 5 від 22.12.2014 р.)**

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 19746-9546Р
від 15.03.2013 р. видане Державною реєстраційною службою України

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Нікітюк О.М. ДОГОВІР ПРО ПРИДАНЕ ТА ЗАРУЧИНИ ЯК ПІДСТАВА ДИНАМІКИ ВІДНОСИН СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ.....	7
Прут Ю.А. ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС СВИДКА ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	11
Тарасевич А.В. РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ПРАВОВИЙ РЕГУЛЯТОР ВІДНОСИН З ВІДЧУЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ СУСПІЛЬНИХ ПОТРЕБ ЧИ З МОТИВІВ СУСПІЛЬНОЇ НЕОБХІДНОСТІ.....	15
Чурпіга Г.В. ЗАХИСТ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ПОДРУЖЖЯ ШЛЯХОМ ВСТАНОВЛЕННЯ СУДОМ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ.....	19

СЕКЦІЯ 2

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бірюкова А.Г. ПОНЯТТЯ ІНСТИТУТУ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ЙОГО КЛАСИФІКАЦІЯ.....	24
Вахоньса Т.М. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ПРАЦЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТТЯ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ ТА ПРАВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	27
Ганечко О.М. СТРУКТУРА ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	31
Кисельова О.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ДОГОВІРНИМ РЕГУЛЮВАННЯМ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	34
Луцюк П.С. ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ ЗА ТРУДОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	38
Сіроха Д.І. ОСОБЛИВОСТІ НОРМОТВОРЧОСТІ СУБ'ЄКТІВ ТРУДОВОГО ПРАВА.....	41
Федунів А.Д. ЩОДО ПРИНЦИПІВ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	44
Чижмарь Ю.В. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА.....	48

СЕКЦІЯ 3

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бондаренко В.В. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН НА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНЕ НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.....	52
Бриль К.І. ВИДИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	56
Гриценко В.Г. ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	59
Грошова-Шарапова І.В. ОКРЕМІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ ПІДСТАВ ТА УМОВ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРОКУРОРСЬКО-СЛІДЧИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	63
Денисенко А.П. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ГРОМАДСЬКОСТІ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	66
Женеску Е.В. ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ НОТАРІУСІВ ІЗ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ.....	70
Зубрицький М.І. ФУНКЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.....	74

Ковальська В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ІНФОРМАЦІЮ.....	77
Мироненко Т.С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ У КРАЇНАХ КОЛИШНЬОГО СРСР.....	81
Міщук М.О. ПОНЯТТЯ ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА.....	85
Остапенко В.М. УСУНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ФАКТОР МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	88
Петров В.Г. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ.....	91
Пчелін В.Б. ПОМІЧНИК СУДДІ ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	95
Сливка О.О. НОВИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ ТА СУТНОСТІ МИТНОГО КОНТРОЛЮ.....	98
Фролов Ю.М. КЛАСИФІКАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬ ЗАХОДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ ЗА ПОРУШЕННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	100
Чорна А.М. КОМПЕТЕНЦІЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ.....	104
Юсупов В.А. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	108

СЕКЦІЯ 4

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бондаренко Е.В. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ГАРАНТІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ.....	111
Сухачов О.О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДОСЛІДЖЕНЬ КОНСПІРАЦІЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ТА ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	116
Чекотило В.І. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	120
Щербина І.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	123

УДК 347.998.8

ПОМІЧНИК СУДДІ ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Пчелін В.Б., к. ю. н.,
доцент кафедри адміністративного права та процесу
Харківський національний університет внутрішніх справ

У статті аналізується правовий статус помічника судді як суб'єкта адміністративних процесуальних правовідносин. Здійснюється аналіз нормативно-правової бази, на основі якої врегульовано діяльність помічника судді. Визначається, що помічник судді, з огляду на його повноваження, відіграє значну роль в адміністративному судочинстві. Встановлюється, що помічник судді має статус державного службовця. Сформульовано висновок, що статус державного службовця помічника судді не повною мірою відповідає законодавчим приписам.

Ключові слова: адміністративне судочинство, адміністративний процес, суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин, помічник судді, державні службовці, патронатна служба.

В статье анализируется правовой статус помощника судьи как субъекта административных процессуальных правоотношений. Осуществляется анализ нормативно-правовой базы, на основе которой урегулирована деятельность помощника судьи. Определяется, что помощник судьи, учитывая его полномочия, играет значительную роль в административном судопроизводстве. Установлено, что помощник судьи имеет статус государственного служащего. Сделан вывод, что статус государственного служащего помощника судьи не в полной мере соответствует законодательным предписаниям.

Ключевые слова: административное судопроизводство, административный процесс, субъекты административных процессуальных правоотношений, помощник судьи, государственные служащие, патронажная служба.

Pchelina V.B. ASSISTANT ADMINISTRATIVE JUDGE AS SUBJECT LEGAL PROCEEDINGS

The article examines the legal status of the assistant referee as a subject of administrative legal proceedings. It analyzes the legal and regulatory framework, based on which the regulated activity of the assistant referee. It is determined that the assistant referee, given its mandate, plays a significant role in the administrative proceedings. It is established that an assistant referee has civil servant status. It is concluded that the status of civil servant assistant referee does not fully comply with legal requirements.

Key words: administrative proceedings, administrative proceedings, subjects of administrative legal proceedings, deputy judge, civil servants, service department.

Постановка проблеми. Під час здійснення адміністративного судочинства, захисту й поновлення прав, свобод й інтересів фізичних та юридичних осіб, виникають, знаходять свій розвиток і видозмінюються численні адміністративні процесуальні правовідносини. Одним із провідних суб'єктів таких правовідносин виступає суд – суддя або колегія суддів. Саме завдяки діяльності вищенаведеного суб'єкта, прийнятим ним у процесі здійснення адміністративного судочинства рішенням стає можливим захист і поновлення зазначених вище прав і свобод. При цьому варто зазначити, що на суддю може припадати чимале навантаження в зв'язку із виконанням ним своїх юридичних обов'язків: необхідність вивчення великого обсягу матеріалу; підготовка процесуальних документів; необхідність ретельного аналізу позицій усіх учасників адміністративного процесу тощо. У деяких випадках суддя фізично не здатен провести повно й якісно всі необхідні для розгляду та вирішення адміністративної справи заходи. Тому чинним національним законодавством передбачена можливість судді залучити до проведення окремих дій помічника. Помічник судді, виконуючи свої обов'язки, значно полегшує діяльність суду, дає змогу судді сконцентруватись на найбільш важливих питаннях, залишивши, наприклад, «паперову» роботу своєму помічникові. Наведене вище підкреслює доцільність і важливість дослідження правового статусу помічника судді як суб'єкта адміністративних процесуальних правовідносин.

Ступінь розробленості проблеми. Особливості правового статусу суб'єктів адміністра-

тивних процесуальних правовідносин, зокрема помічника судді, досліджувалися в працях таких учених-правознавців, як: В.М. Бевзенко, В.М. Гарашук, В.І. Кисіль, В.В. Коваленко, І.Б. Коліушко, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюк, Т.М. Кравцова, С.О. Кузніченко, Р.О. Куйбіда, Р.С. Мельник, О.М. Музичук, О.М. Пасенюк, В.П. Петков, О.П. Рябченко, О.Ю. Синявська, С.Г. Стеценко, М.М. Тищенко, О.І. Харитонюва. Проведені зазначеними науковцями дослідження, без сумніву, зробили значний внесок у розвиток інституту адміністративного судочинства. Разом із тим варто зазначити, що дослідження, присвячені визначенню помічника судді як суб'єкта адміністративних процесуальних правовідносин, майже відсутні, що зумовлює актуальність обраної тематики. Окрім цього, актуальність представленої наукової статті зумовлена постійним оновленням законодавства, що регулює дану сферу суспільних відносин.

Мета статті – з урахуванням позицій, що вже склалися, а також останніх змін національного законодавства, проаналізувати правовий статус помічника судді як суб'єкта адміністративних процесуальних правовідносин.

Виклад основного матеріалу. Процесуальне законодавство [4; 8; 1], зокрема Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2006 р., положення якого визначають юрисдикцію, повноваження адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства [2], не містить навіть згадки про таку посадову особу, як помічник судді. Основоположні

засади правового статусу помічника судді як суб'єкта відповідного виду судочинства визначено на рівні Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. Відповідно до ст. 154 вищенаведеного нормативно-правового акта, кожен суддя суду загальної юрисдикції має помічника. Помічником судді може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту та вільно володіє державною мовою. Судді самостійно здійснюють добір помічників. Помічник судді призначається на посаду та звільняється з посади керівником апарату відповідного суду за поданням судді. При цьому зазначена вище норма законодавства встановлює, що правовий статус помічника судді регламентований також Законом України «Про державну службу» та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України [7]. Так, Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. регулює суспільні відносини, які охоплюють діяльність держави щодо створення правових, організаційних, економічних і соціальних умов реалізації громадянами України права на державну службу. Він визначає загальні засади діяльності, а також статус державних службовців, які працюють в державних органах та їх апараті [5]. У свою чергу, єдині засади й умови діяльності, правовий статус особи, яка обіймає посаду помічника судді суду загальної юрисдикції, визначено в Положенні «Про помічника судді суду загальної юрисдикції», що затверджене рішенням Ради суддів України від 25 березня 2011 р. № 4 (далі – Положення). Як слідує з приписів вищенаведеного нормативно-правового акта, помічник судді – це посадова особа, яка перебуває на державній службі, забезпечує виконання суддею відповідних повноважень та сприяє здійсненню правосуддя. При цьому варто зазначити, що Положення визначає чималу сферу обов'язків помічника судді: здійснює підбір актів законодавства та матеріалів судової практики, які необхідні для розгляду конкретної судової справи; бере участь у попередній підготовці судових справ до розгляду, за дорученням судді готує проекти запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи, проекти судових рішень, інших процесуальних документів, які приймаються суддею або під головуванням судді, виконавчих документів; здійснює оформлення копій судових рішень для направлення сторонам у справі та іншим особам, які беруть участь у справі відповідно до вимог процесуального законодавства, контролює своєчасність надсилання копій судових рішень; здійснює контроль за своєчасним проведенням експертними установами призначених у справах експертних досліджень, за своєчасним виконанням органами внутрішніх справ постанов судді про примусовий привід, а в разі невиконання таких постанов готує проекти відповідних нагадувань тощо; контролює надходження та приєднання до судової справи відповідних матеріалів; координує роботу секретаря судового засідання та надає йому методичну та практичну допомогу, зокрема із забезпечення фіксування судового процесу технічними засобами; здійснює перевірку своєчасності оформлення протоколів судових засідань у справах, що знаходяться у провадженні судді; здійснює контроль за своєчасною здачею секретарем судового засідання судових справ, розглянутих під головуванням судді тощо. При

цьому помічник судді має право: користуватись правами і свободами, які гарантуються громадянам України Конституцією та законами України; отримувати від працівників апарату суду, до якого він прикріплений, документи та інформацію, необхідні для виконання своїх обов'язків; користуватись інформаційними базами даних, телекомунікаційними мережами відповідного суду в установленому порядку; вносити пропозиції судді щодо організації своєї роботи; за погодженням із суддею брати участь у конференціях, семінарах, круглих столах, форумах, інших науково-практичних заходах, а за поданням судді – проходити стажування у відповідних підрозділах державних органів; брати участь у нарадах, зборах трудового колективу та інших подібних заходах відповідного суду; підвищувати свій професійний рівень у системі підготовки та підвищення кваліфікації працівників апарату суду; на повагу особистої гідності, справедливе і шанобливе ставлення до себе з боку керівників і співробітників і громадян; на оплату праці залежно від посади, яку він обіймає, рангу, який йому присвоюється, якості, досвіду та стажу роботи; на соціальний і правовий захист відповідно до свого статусу [6]. Аналіз вищенаведених повноважень помічника судді свідчить про те, що така особа має дуже відповідальне становище серед інших працівників апарату суду.

Варто зазначити, що в ч. 2 ст. 9 Закону України «Про державну службу» прямо вказано на те, що регулювання правового становища державних службовців, що працюють в апаратах суду, здійснюється відповідно до положень даного нормативно-правового акта. При цьому в ст. 4 наведеного закону зазначено, що право на державну службу мають громадяни України незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної приналежності, статі, політичних поглядів, релігійних переконань, місця проживання, які одержали відповідну освіту та професійну підготовку та пройшли у встановленому порядку конкурсний відбір, або за іншою процедурою, передбаченою Кабінетом Міністрів України [5]. При цьому варто відзначити той факт, що в Положенні встановлено, що призначення на посаду помічника судді здійснюється без конкурсного відбору на підставі письмового подання судді керівником апарату відповідного суду [6]. Отже, зазначене законодавче положення конфліктує з наведеною ст. 4 Закону України «Про державну службу». Крім того, аналіз вищенаведених законодавчих приписів свідчить, що йдеться про те, що помічник судді належить до службовців патронатної служби.

Важливою особливістю патронатної служби, як видно з аналізу ч. 3 ст. 30 Закону України «Про державну службу», є те, що заміна керівництва або складу державних органів є підставою для припинення державної служби службовцями патронатної служби. При цьому в ч. 5 ст. 15 вищенаведеного нормативно-правового акта наведено вичерпний перелік осіб, які мають право самостійно добирати та приймати осіб на посади своїх помічників на патронатну службу: Президент України, Голова Верховної Ради України, члени Уряду України, глави місцевих державних адміністрацій [5]. У вищенаведеному переліку відсутні згадки про помічника судді. На нашу думку, помічника судді не можна віднести до службовця патронатної служби,

адже на практиці це може викликати значні проблеми, в першу чергу, пов'язані з тим, що звільнення відповідного судді тягне за собою припинення державної служби і його помічником. Водночас з аналізу законодавчих приписів не можна дійти остаточного висновку про правий статус помічника судді як державного службовця. На зазначену вище проблему неодноразово зверталася увага як у науково-правових колах, так і цілих трудових колективів помічників суддів. Так, наприклад, колектив помічників суддів Придніпровського районного суду виклав своє звернення в газеті «Закон і Бізнес», зазначивши, що норми щодо порядку призначення, перебування на посаді та звільнення з посади помічника судді тільки погіршують становище та права помічника судді як людини і громадянина. Прокоментувавши вищенаведене звернення, заступник голови Ради суддів України відзначила, що воно не поодиноким і ця проблема дійсно має місце, а тому її доведеться обов'язково вирішити [3, с. 5]. Разом із тим доводиться констатувати, що на сьогодні зазначена проблематика залишається невирішеною, що, на нашу думку, є неприпустимим, оскільки негативно впливає на інститут помічника судді загалом і на його статус суб'єкта адміністративних процесуальних правовідносин зокрема.

Висновки. Таким чином, аналіз вищенаведених позицій свідчить, що помічника судді, з огляду на обсяг і зміст його повноважень, можна віднести до суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин. Хоча помічник судді й не вчиняє процесуальних дій, що можуть мати юридичні наслідки для учасників адміністративного процесу, його роль є дуже важливою для належного й ефективного здійснення

захисту й поновлення порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб, які звернулися для цього до адміністративного суду. На сьогодні існує проблематика щодо неналежного законодавчого врегулювання правового статусу помічника судді, що, без сумніву, є значною перепорою задля ефективного здійснення ним своїх завдань та реалізації наданих йому повноважень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
3. Колектив помічників суддів Придніпровського районного суду / Покращте статус помічника! / Колектив помічників суддів Придніпровського районного суду // Закон і Бізнес. – 2011. – № 36. – С. 5.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.
5. Про державну службу : Закон України від 16 груд. 1993 р. № 3723-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52 – Ст. 490.
6. Про затвердження Положення про помічника судді загальної юрисдикції : рішення Ради суддів України від 25 березня 2011 р. № 14 // Вісник Державної судової адміністрації України. – 2011. – № 3.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 р. № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41–42, 43, 44–45. – Ст. 529.
8. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40 –41. – Ст. 492.